

Szerkesztői iroda:

Belmagyar-utca végén (Máriaffy-láz), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények címzendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre . . . 32 korona. Negyedévre . . . 8 korona.
Félévre . . . 16 korona. Egy hónapra . . . 3 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadó-hivatal:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög ccentiméternyi tér ára 8 fillér. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklám sora 2 korona.

Bélyeg-illeték minden hirdetés után 60 fillér.

Hivatalos közlemények sora 10 korona.

Nyilttéri cikkek garmond sora után 40 fillér fizetendő.

Székely munkások sorsa.

Talán a múlt hónapban történt, hogy a román kormány kiutasította a munka nélkül csatangoló székely munkásokat s illetőleg elrendelte kitolonczoltatásukat. A román sajtó elég célzatossággal, csufondárosan hozta ezt köz tudomásra.

Nálunk alig vették figyelembe. Egy ezer, vagy két ezer rongyos szegény munkásnak a sorsával ugyan ki törődik? S kinek esik meg a lelke, hogy tél víz idején elkergetik onnan, a hol még mindig menedéket találtak? S ki pirul el a miatt, hogy toloncz uton ütlegetik ki a nemes székelyek csapatait a határszéli havasokba?

Az ország vezetőit más belső, vagy közügyi bajok, vagy személyes harcok foglalkoztatják, a nagyközönséget pedig a burháboru érdekli. Az ország másik felében elégszer felpanaszolták már, hogy a székelyek extra bajokkal terhére vannak az országnak.

A felelős hivatalos vezetőség idehaza, ha kell, védekezik.

Védekezik azzal a naiv érveléssel, hogy úgy kell nekik, minek mentek innen ki. A kivándorlást tagadók (mert ilyenek is vannak) most hallgatnak. Egyetlen mentségük, hogy csak a züllött elem, csak a társadalomnak és közigazgatásnak ártalmas elem húzódik ki, a melytől jó szabadulni, ez egyetlen mentségük szétfoszlott. Románia okos, Románia bölcs. A kivándorlók szeméjtét, proletárjait visszakergeti az értékes, a hasznos elemet magának tartja.

Hogy idehaza mi lesz az elüldözöttekkel, arról is ugyan ki gondolkodik?

A székely munkásokkal soha sem törődtek. Nagy száju emberek, nem ritkán a nép gyámlolói gyanánt szereplő emberek törtek pálczát fölöttük. A székely munkás lusta, követelő, ki nem elégíthető, a székely cseléd körös és rosszra hajló.

Ezt terjesztették róluk nyíltan az országban, nem ritkán hangadó emberek. Répa, cukor kapálásra, inkább daczból, mint szükségből, tótokat vittek, míg a székely kapások Moldovában nyögtek két éven át a rossz termés és embertelen bánásmód nyomorúságait. Deszka vágásra idegenből oláhokat szerződtek, míg a székely fejszések munkások távol nyomorgó családjuktól Oláhországban szigorognak s isszák be keserves keresményüket a zsaroló kántinokban.

Most, hogy a munkás közvetítő irodákat maga a kormány szervezni törekszik, idején való a székely munkás kérdéssel foglalkozni. Erős a hitem, hogy céltudatos vezetés a székely kivándorlás csökkentését s a székely munkások boldogulását eredményezhetné.

Mert miért terjedt eddig a kivándorlás? Azért, hogy idehaza nem keresték és nem közvetítették a székely munkásokat, Romániából ellenben sűrűn jártak át ügynökök előre elköltözni őket. Idehaza a megélhetési viszonyok súlyosbodásával a szegény emberek még szegényebbekké lettek s támogatás és okosabb példák hijján többen és többen ismét csak Romániába jártak el, oda ismerkedtek s oda szoktak. Mentek igen gyakran rendszertelenül, bizonytalanul is, mert idehaza ritkán csöppent a kereset. A sok ide-oda koborlás s itt-ott ácsorgás igen természetesen romlásukat okozta közülök nem egynek.

Tény az is, hogy idehaza magában a székelyföldön beállott nem egyszer e miatt a munkás hiány. Tény, hogy munkásokat foglalkoztató székely gazdák szorgos dolog idején megakadtak s nem ritkán csaknem oly drágán kellett fizessék a mezei munkásokat, akár csak a magyar földön.

Hogy ezzel gyöngítették a kivándorlás veszedelmét a megyék felelős vezetői, az nyílt dolog.

Azzal a ténnyel, hogy a napszám elég magas és munkás szükséglet olykor magában a székelyföldön is van, eléggé bizonyíthatják azt, hogy nincs ok a kivándorlásra.

A kik a székelyföldi viszonyokat nem ismerték, el is hitték. A való állapotok megvilágítása végett elmondom a magam tapasztalatait.

Igaz, hogy a székelyföldön a napszám elég magas, igaz, hogy a dolgos kéz foglalkozást kap, de csak esetenként, csak kapáláskor, kaszáláskor, aratáskor és csépléskor, szóval a mezei munka idején. Máskor sem munka, sem napszám nincs. Aki ismeri a székelyföldet, az tudja, hogy a szegény embernek is van legalább néhány ölnyi földje, kaszálója, vagy egy kis kerteskéje. Az általános gazdasági munka idején tehát a szegény ember magának is dolgozik s különösen szénatakaritáskor az áradó vad vizek miatt sürgősebb a munka. Ezért áll be olykor munkás szükséglet és drágul meg a napszám.

Ugy, de nincs munka akkor, mikor a szegény ember is ráérne másnak dolgozni. Nincs kereset a fő mezei munkák közötti időkben, majd semmi kereset nincs télen, mert nincsenek állandó iparvállalatok, nincsenek nagy városok, nincs forgalom, nincs pénz.

A székely beosztja magának az idejét. Elmegy Romániába, a hol legalább is két héttel korábban kaszál, mint idehaza s mikor ott végzett, hazajön és kaszál magának. Ugyanígy tesz az aratással. Tehát ez az oka az időnkénti munkáshiánynak, a magasabb munkabérnek s nem a tökéletlenkedés, a mint a jó hírnév rovására s jobb érzésű hazafiak fájdalomra némelyek terjesztik. Nem jó kedvéből, hanem szükségből kóborol a székelyföld szegény népe. Űzi, hajtja egyéb nyomorúsága is. Tartozik adóba, tartozik az uzsorásnak, tartozik a takarékpénztárba, kilicizálják a kicsi birtokából. Elmegy azzal a reménykedéssel, hogy másutt állandóbb keresetre lel. Mert odahaza az élettelen falukban higgye meg mindenki, a hosszú hideg, szigorú hónapokban nincs kinek dolgozni, nincs miből pénzt teremteni. Ha sikerül rendezni dolgait, visszatér; ha beleromlik a küzdelembe, odavész.

Az erdei deszka vágók is úgy tesznek, hogy néhány heti erősmunka után ellátogatnak haza, de nem szélelyből s nem kedvtelésből. Ellátogatnak azért, hogy élelmet vegyenek a keresetből a várakozásban levő családnak, a tinóknak, egy szekerecske tüzi, fát szállítsanak s a kicsi életen a mi hiányosság közben előadja magát, pótolják, de azután ismét és ismét visszatérnek a nagy, nehéz munkához.

Ezért is hallottunk elég megszólást, ócsárlást a székelyek szorgalmának és kitartásának rovására. Az idegen ennek is hisz, mert az idegen nem tudja, hogy a székelynek az a talpalattnyi földje, min családja él, mindenél drágább s az a kicsi jószág megkívánja, hogy a gazda időnként haza látogasson.

A máramarosi oláh, a felvidéki tót munkások, kikkel a szép szál erdőket irtó fűrésztelepeket az idegen vállalkozók részben megnépesítették, tényleg állandóbbak, mert azokat nem édesgeti annyira a szülőföld szeretete, messzebb is vannak hazájuktól, de bebizonyosodott és el nem tussolható tény, hogy a székely erdei munkással azok nem versenyezhetnek.

Az erőtlen, a hajtós tót munkások — kikkel a háromszéki répatermelő gazdák is mult nyáron érthetetlen ok miatt megpróbálkoztak — sem versenyezhetnek a székelyekkel.

Különben soha munkáshiány a székelyföldön elő nem állna, soha a gazdák meg nem szorulnának, ha kivándorlás nem lenne. Hogy ha a sok ezer munkás, a mely Romániában jár-kel munka után, itt költötnék le állan-

dóbb foglalkozásokban, panasza a székely gazdákknak nem lehetne.

A jelenlegi viszonyok a székelyföldön föltöttebb kedvezőtlenek, a munkások tömegeinek állandó foglalkoztatása magában a székelyföldön nem lehetséges.

A létesítendő munkás közvetítő irodák törekedjenek a székelyeket Magyarországra más részeiben is foglalkoztatni s jelesen azon a vidékeken foglalkoztatni, hol a kapálás, kaszálás és aratás épp úgy két héttel előbb van, mint Romániában.

E részben a munkás közvetítő irodáknak nemcsak gazdasági, de a székelyföldön magyar nemzeti missziójuk is van. A helyi munkás viszonyok kielégítőbb rendezése mellett fokozatosan megszüntethetik a tömeges kivándorlást. Csak fajszeretet és hazafiság hassa át a vezetést.

Hogy e mellett fötörekvése kell legyen államnak és társadalomnak a székely gazdasági viszonyok javítása és ezzel a nép megélhetésének, a pátriában való biztosítása, az iránt mindnyájan tisztában vagyunk. Addig azonban, míg az állam és a nehézkes társadalom hozzákészülődik a nagy munkához s valamit tenne, az adott viszonyok között ki kell használni a munka közvetítés előnyeit, az erkölcsrontó, a megszégyenítő kivándorlás lehető csökkentésére.

László Gyula.

Ujabb közösgy.

Budapest, márcz 22.

Talán éppen azon percekben, midőn ezt a néhány igénytelen sort összeróttuk, szólalt meg a miramarei udvari kápolna pizinyke harangja, mely Isten oltára elé szólította Stefánia belga hercegnőt, ki lemondván szédítően magas méltóságairól, hitvestársának választott egy deli magyar mágánst, kivel ma lép örök frigyre Isten és emberek előtt.

A magas méltóságairól lemondott hercegnőről most szedik le egyenkint azokat az állami és társadalmi méltóságokat, melyeknek eddig viselője volt. Ime a hivatalos lap mai száma is a következő legfelsőbb kéziratokat közli:

Kedves Széll! Menyemet, — Stefánia özvegy koronahercegnőt és főhercegnőt a Vörös kereszt védnöksége alól, Ausztria-Magyarországban felmentem, Kelt Bécsben, 1900. évi március hó 11-én. FERENCZ JÓZSEF, s. k., Széll Kálmán, s. k.

Kedves Széll! Indittatva érzem Magamat a Vörös kereszt védnökségét Ausztria-Magyarországban további intézkedéséig leányomnak, Mária Valéria főhercegnőre átruházni. Kelt Bécsben, 1900. évi március hó 11-én FERENCZ JÓZSEF, s. k., Széll Kálmán, s. k.

Ezekből a legf. kéziratokból azt látjuk, hogy az udvari és kormánykörök előszeretettel gyarapítják a közösgyek sorozatát akkor, mikor ugy a Lajthán innen, mint tul élő népek ezek számát lehetőleg apasztani szeretnék. Mert e legfelsőbb kéziratok ugy tüntetik fel a dolgot, mintba az osztrák és a magyar vörskereszt egyetlek közt államjogi közönség állana fenn, holot ilyen közönségről törvényeink semmit sem tudnak és a törvényes függetlenségre törekvő magyar nép sem akar erről tudni.

A magyar és az osztrák vörskereszt egyetlek tényleg egy célra törekszenek, arra t. i. hogy háboru esetén a közös haderő sebesültjeit elhelyezzék és ápolják, de ez a közös cél nem zárja ki, hogy a két egyesület egészen önállóan, egymástól függetlenül szervezkedjék és működhessek. Sőt ellenkezőleg, az ilyen egy közös célra törekvő társadalmi egyesületeknek kell igazolniuk, hogy helyes vezetéssel a közös védelem nemhogy veszítene, de nyerne, ha külön osztrák és külön magyar hadsereg állana fenn az osztrák-magyar monarchia megvédésére.

A korona személyesítője szent és sértetlen levén, minden tényéért az alkotmányos kormány viseli a felelősséget. Mutassa ki a kormány, hogy mily törvényes intézkedés alapján vállalta magára a felelősséget ezekért a legfelsőbb kéziratokért, melyek még a vörös-kereszt egyetlekből is közös ügyet formálnak.

A bosszuálló Anglia.

Emlékszik a világ a délafrikai háboru keletkezésének okaira. Anglia politikai jogokat követelt a Transzváiban meglepedett idegenek, ugynevezett uitlánderek számára. Uitlánderek alatt tulnyomó részben angolokat kell értenünk, a kik a szomszédos Fokgyarmatról átözönlöttek Transzváiba s Anglia védelme alatt lassan, de biztosan terjeszkedtek, gyarapodtak vagyonban, tekintélyben, befolyásban. A bur faj, mely államot alkotott Transzváiban, felismerte a nemzeti veszedelmet, a bur nacionalizmus felébredt s a hol csak lehetett, gátat vetett az angol terjeszkedésnek. Nem áll, hogy a külföldieket üldözték, zaklatták volna; a burokban felébredt életösztön csakis az angol ellen fordult, csak az ő befolyásukat csökkenteni, a tul-sulyra vergődésüket lehetlenné tenni akarták, a nemzeti veszedelem elhárítására, a melyet a Fokgyarmat szomszédosága ilyen körülmények között a bur államra s a bur fajra jelentett.

Az egész világ tudja, érzi, hogy saját hazájukban a burokban szent joguk volt erre s mindenütt a század legigazságtalanabb háborujának nevezik ezt a háborút.

Mi sem természetesebb, mint hogy a burok borzadoznak az angol rémuralomtól. A kik az angol civilizátorok történetét ismerik, bizonyosívesen elhiszik, hogy a burok csak akkor szűnnek meg harcizolni ellenük, ha meghalnak. A létért való küzdelemben a burok esedezve fordulnak a Transzváiban óriási összegekkel érdekelt többi hatalomhoz, Németországhoz, Franciaországhoz. A német, a francia s minden más idegenbeli kereskedőket, művészeket, iparosokat, mérműköket, tudósokat szívesen látják az országukban, csak éppen angolokat nem, mert ezek az életükre törnek. Ha a buroké marad az uralom Transzváiban, az egész világnak része lehet a mérhetetlen természeti kincsekkel, melyek ennek az országnak az öleiben rejtőznek. S az egész világ mégis összetett kézzel nézi, miként lesz a győnyörítő ország az angolok szabad zsákmánya, mert nagy az angol flotta ereje s még nagyobb az európai államférfiak gyámoltalansága.

Megteszik-e a burok, amivel fenyegetőznek; elpusztítják-e Pretóriát, Johannesburgot s tönkre teszik-e az aranybányákat? Sztratégiai szempontból nem sok hasznuk lesz belőle, amint a szakértők állítják. Az elkeseredés vak dühöngéseért azonban az angolokra háramlik az odium és a felelősség az örök lelkiismeret s a történelem ítélőszéke előtt.

Az Országos Polgári Iskolai

Egyesület marosmenti-körének gyűlése.

Dicsőszentmárton, Segesvár, Nagyenyed, Zalatra, Torda és Marosvásárhely polgári iskolai tanári testületeinek tagjai impozáns számban gyűltek össze Dicsőszentmártonban f. hó 18-ára az Orsz. Polg. Egyesület marosmenti-körének gyűlésére. A f. hó 17-iki felavató ünnepélyek hatása alatt lelkesült hangulat közepette jelentek meg a tagok gyűlésre az új polg. leányiskola díszes tornacsarnokában.

A gyűlés pont 10 órakor vette kezdetét és 5 percznyi megszokással lankadatlan figyelem közepette tartott d. u. 2 óráig, melyen nemcsak megjelentek Sándor János főispán, Schvets Vilmos kiskülföldömegei és Deák Lajos marostordamegei kir. tanfelügyelők, hanem a tárgyalások rendjén igen gyakran hozzá is szólottak a szőnyegen levő kérésekhez. Ott voltak még a tapokan kívül Fekete György alispán helyettes, Csató Gábor t. főjegyző, dr. Urmáncsik Nándor szolgabíró, a közeg részéről pedig Nagy János jegyző, továbbá Guvidó Béla unit. esperes, Hegyi Károly ref. lelkész s végül az el. isk. tanítótestület tagjai.

A gyűlés Gyöngyösi István segesvári polg. leányiskolai igazgató, mint a kör elnöke, nyitotta meg magvas és lendületes beszéddel, melyben a polg. iskolákra vonatkozó mult évi tanügyi eseményeket méltatta.

A jegyzőkönyv hitelesítése után Híntos Sándor mvásárhelyi tanár értekezett a történelmi szemléltető eszközökről az egyes tanári testületektől beérkezett jelentések alapján.

A kör ügyrendjét terjesztette elő Kovács Dániel tordai tanár, melyet csekély módosítással az Országos Egyesület központi választmánya is jóváhagyott.

Domány Sándor tordai tanár értekezett a polgáriskolák szervezetről, a gondnokságokról és a tanfelügyeletről. A polg. iskolák harminczéves történelme alapján megdöntetlen érvekkel mutatja ki Schwartz Gyula néhai nagyhírű tudósunk, Csengeri János kulturpolitikusunk és Váró Béni ki. tanfelügyelő értekezései alapján, hogy a gondnokság intézménye a mai szervezetében mennyire nélkülözhetlen. A legujabb statisztika alapján kimutatja, hogy a kir. tanfelügyelőségek, ha az irodai munkák nem is volnaának, még akkor sem felelhetnének azon

kíváncsolomnak, hogy a polg. iskolák felügyeletét hathatósan keresztül vigyék, hisz átlag egy-egy tanfelügyelőre jelenleg 300-nál több elemi iskola esik 400-nál több tanítóval; s ha még az iparos-, kereskedő tanonc-, és gazdasági ismétlő iskolákat is számításba vesszük, teljesen lehetetlen dolgot kívánunk az így megterhelt királyi tanfelügyelőktől, ha a polgáriskolák szakszükségletét is tőlük kívánjuk. A jelenlegi, csaknem 300 polgáriskola részére öt szakszükséglet kíván.

A gondnoksági intézmény tarthatatlanságára a többek közt felhossa azt a nevet-séges körülményt, mely előáll akkor, midőn a polgári iskolai tanári testület és igazgató az évi órarendet megállapítja, mely addig nem lehet érvényes, míg a nagytekintetű gondnokság, vagy iskolaszék azt jóvá nem hagyja.

A mindvégig érdekes és tanulságos értekezést a hallgatóság feszült figyelemmel hallgatta meg s egyhangulag fogadta el az előterjesztett határozati javaslatot, mely szerint:

1. A polgári iskolák kiveendők a népoktatási törvények keretéből és külön törvény alá helyezendők.

2. A gondnoksági intézmény hatásköre alól teljesen kivonandók a polgári iskolák.

3. Az igazgató és tanári testület vezesse kizárólag a polgári iskolák szellemi ügyét.

4. Külön szakszükséglet szervezendő a polg. iskolák számára.

A gyűlés legutolsó tárgya az Orsz. Központi választmány által leküldött polg. iskolai szervezeti szabályzat tervezetének tárgyalása volt. A gyűlés változatlanul fogadta el a tervezetet, mint olyat, mely a jelenlegi helyzet szemben haladást jelent s a mely átmeneti, ideiglenes jellegű lesz amugy is.

Felolvastattott végül a mvásárhelyi közs. polg. isk. tanári testületének meghívása, melynek alapján a gyűlés elhatározta, hogy a jövő évi köri gyűlést Marosvásárhelyt fogja megtartani s a melyre a Brassó-Háromszék-megyei kört is meghívja, valamint az orsz. egyesület központi tagjait is.

A gyűlés után a gyűlés tagjai az iskola vendégeit meg a Nemzeti Szállóba éttermében, melyen a fent említett vendégek is megjelentek a főispánnal élőkön. A vendégek a késő estéli órákban kezdetek szétoszolni a szélrózsa minden irányába elvive Dicsőszentmárton választot szeri fejlődéséből merített azon biztató reményt, hogy megértük valahára azt az időt, mikor a magyar nemzeti eszme érdekében dolgozni, nem meddő munka többé, sőt nagy, fényes eredményeket lehet elérni bárhól, a magyar hazában, csak akad-jon elegendő Sándor János is a gátra.

B. E.

Budapesti levél.

Budapest, márcz. 22.

Tegnap a honvéd menedékházba tekinttem be. A nagy idők tanui közül időről-időre 100 honvéd nyer itt menhelyet.

Most a menedék házat kibővítették. A kert felőli részen egy szárnyat toldottak hozzá, a hol még ötven katona nyer menhelyet.

Május elsejétől kezdve, 150 lesz a honvédek létszáma a menedékházban.

Erdélyi öreg katonák, ha be akarnak jutni, most adják be a kérsüket. A mint értesültem, az erdélyi részekből aránylag nagyon csekély számban vannak képviselve a honvédek.

Ezelőtt 8 évvel, 1892-ben irtam még e lapok hasábjain a honvéd menedékházról.

Az öreg Cserey volt akkor a parancsnok, ki ezelőtt 2 évvel, 96 éves korában hunyt el. Ma Szentimrei parancsnok vezeti a menedékház ügyeit. Alatta rend, tisztaság, jólét, kényelem uralkodik a menedékházban.

Az öregek reggel jó reggelit kapnak, délben levest, bust, zöldséget, sültet, este is levest. Hálószoobáik tiszta levegőjű és egészséges.

Minden 6 honvédek van egy-egy szobája.

A szobákat jól fűtik.

Külön ékező helyiségek vannak a földszinten, kényelmes tiszta kádakkal, meleg vízzel ellátott jól befűtött fürdő-szobák a szuterénben.

A parancsnokot nagyon szeretik az öreg katonák, ki egészen atyailag bánik velük s a hazafias szellemet folyton ápolja és fenntartja közöttük.

A legöregebb honvéd egy nyolczvanhat éves aggastyán még egészen jól bírja magát.

Erdélyből való a menház segédtisztje is. Bakó, székely földi segédtiszt. Ugyancsak az erdélyi részekből törzslakója a menedékházban az öreg Takaró Ferencz, a kolozsvári 3 fontos ágyú üteg irányzója, a kit a budapesti ereklie muzeumból jól ismer az ország hazafias közönsége. Ő most gyöngéledik. Ott van Kolozsvárról Novák Bogdán. Ez öreget is sokan ismerik.

Kreith Béla gróffal léptünk be a menházba. A hazafias és munkás gróf minden zsebet megtöltötte szivarokkal s minden helyiségben osztogatott 2—3-at egy-egy honvédnek.

Látogatókat szívesen fogadnak a menedékházban, mert a parancsnok örvend, ha a közönség meggyőződik arról a rendről, tisztaságról, kényelemlről, a mi bent uralkodik, a mi az öregeket körül veszi.

A közönség helyesen teszi, ha szivar, dohánynyal meglepi az öregeket, kiknek egyéb örömeik úgy sincs annál a figyelemnél és szeretetnél, melyre rászolgáltak s melyben a közönség hébeborban őket részesíti.

Nagyon szép kertjük is van a menedékházban. Két virágházat rendezett be benn a parancsnok. A virágokat saját kezűleg ápolja és gondozza. Midőn lement a virágházba és magyarázta nekem az ő kedvenc virágait, tisztelettel áltam meg előtte s önkéntelenül eszembe jutott Kossuth Lajos, a ki a virágokat annyira szerette, a ki nek márványból készült virág-állványát muzeumuk, a ki a nemzet legszebb virágát, a függetlenségi eszmék örök ifjú bimbóját ápolta és melegengette nemzetünk fiainak kebelében...

Délutánra járt az idő, midőn visszatértünk. Még egyszer betekinttünk az öregek lakosztályaiba. Mindenki szobájában egy Kossuth-füzet fektet az öregek előtt. Kreith Béla gr. megjegyezte, hogy mind a 36 szoba részére egy-egy berámázott 1849-beli Kossuth-képet küld.

ZENE.

Koczalski hangversenye. Kolozsvár műértő közönsége tegnap nem használta fel az alkalmat arra, hogy a jelenkor egyik legfényesebb zenei talentumának, a még csak gyermekkorát élő Koczalsky Raoul udvari zongoraművészt meghallgassa és egyben gyönyörűségét lelje abban a nagyfokú művészetben, melyet ez a fiatal zenei lángész nyújt az ő bámulatos játékaival. Csak igen kis számú közönség jelent meg a tegnapi hangversenyen, ezt azonban az ifjú mester már az első szám lejátszásával egészen meghódította s további darabjaival csak fokozta azt a csodálkozást, melylyel a közönség folyton kísérte a játékát.

Egy dolog felől bizonyossá lett a jelenlét közönség s ez az, hogy a fiatal (ugy halljuk, 16 éves) *Koczalski* egyike már is a jelen idők legfényesebb zenei tehetségeinek. Ebben az ifjú emberben nemcsak a művészi tehetség szikrája van meg, még pedig meglepő fényben, hanem megáldotta az Isten lélekkel és szívvel is, tehát mindama tulajdonságok egyesülnek benne, a melyek a valódi művészt teszik ki. Nem mondjuk, hogy bevégeztett művész, de hogy azon az uton halad, a melyen ebbe a magasságba juthat, azt mindenki bizonyosra veheti. Máris bámulatosan fejlett, mondhatni briliáns technikával rendelkezik. Olykor valóságos csodahangokat csal ki a zongorából.

Egész boszorkányságot visz végbe a legmerészebb futamok és trillákkal úgy látszik, nincs semmi nehézsége és fortélyja a játéknak, melyet egész könnyűséggel no tudna legyőzni. Am nemcsak a technikája áll ilyen magas fokon, de az értelme és érzése is. Hatalmában van annak a tehetségnek is, a melylyel képes a maga egész költői lelkét és érzését is beleönteni abba a hangtömegbe,

melyet a zongorából kicsalt. Sokszor egész hangvihar támad a keze nyomán a legtektelesebb gonddal kicsalt hangokból összerakva, majd mintha csak a hangoknak a fénye és színei zsonganának, olyan lágy és olyan édes minden hang, akárcsak a lehelet. Egy szóval egy istenándító tehetség, a ki már is a csucsokon áll ama pályán, a hol a dícsőség bizonyára bőven jut osztályrészre. A közönség csodálattal hallgatta, s minden szám után viharos óvációkban részesítette a szerény megjelenésű ifjú művészt, aki egy csapásra hódított meg valamennyiünket.

Hangversenyének műsorán: *Gluck, Hummel, Liszt, Chopin, Rubinstein, Delibes, Wagner*-től állottak a legszebb és legnehezebb darabok, melyeken kívül saját magától is bemutatott két kedves és poétikus darabot, a melyek arról győzték meg a hallgatóságot, hogy az ifjú művész a zeneköltés terén is nagyra van hivatva.

Csak sajnálni lehet, hogy a közönség oly kevés számmal jelent meg. Egy rendkívüli tehetség bámulatos zenei produkcióinak gyönyörűségétől foszlott meg magát, a ki nem hallotta.

Reméljük, a mai hangversenyen a közönség kipótolja a tegnapi mulasztást.

SZÍNHÁZ.

Fokról-fokra. Müller Hugó kedves ember. Ir egy darabot, a melyről azt mondja, hogy *életkép* s a végén kitéli, hogy *álom*. És ezért mondok, hogy kedves ember, mert ha mindvégig komolyan megmarad az állítása mellett: akkor én most a szerzővel konfliktusba keveredném. Nem azért, mintha az életben nem volna romantika és a romantikában nem volna élet, hanem azért, mert ezeknek az alakoknak nagy része hamis és mégis legmélyebb részvétmet akarják provokálni. És igazán megcsik a szívem, ha elgondolom, hogy Mari kisasszonyt, a ki ünnepezt szépség és kokott, egy részeges kocsis veri, a porontyai éheznek s a szépség hölgy ezalatt morális oszménnyel tépelődik; ha elgondolom, hogy Lisette, mikor már az erkölcsi süllyedés minden skáláján könnyű szívvel végig perdel, akkor azt monja, hogy becsületes munkából fog megélni: hát én ilyenkor igen elérzékenyülök. Könyveim kiakarnak csordulni! De Müller, a kedves szerző ekkor előtöppan és így szól: Uraim és hölgyeim! Vissza a könnyek! Az egész csak álom!

Köszönet és taps önnek, oh szerző! Igaz, hogy a darab alapján véve nem tít meg a klasszikusok mértékét, de az epizódjelenetek élénken tarkítják és derült perceknek szereznek a közönségnek. Olykor derült perceknek szereznek a megdöbbenésre szánt drámai jelenetek is, a mi szokatlan, de nem unalmas ebben a keretben. A rögtönzött koncert komoly és komikus részletekkel, a kuplék, a ballerina fűgő táncza stb. stb. mind igen alkalmassá teszik a darabot arra, hogy vasárnapi délutánokon lelkes publikum tapsolja.

Máskor azonban hadd pihenjen a „Fokról-fokra” a színházi könyvtár polcának legalsó és legcsendesebb fokán.

A mi az előadást illeti, arról teljes meglepéssel szólhatunk. *Komlósi Emma* (Lisette) élénken, kedvesen, temperamentu-

mosan játszott. *Miklósi Ilona* (Mari) és *Tompa* (Ernest) vezettek a drámai részben teljes igyekezzettel. *Kassai és Vendrei* szintén pompásan játsztak és *Heltai* a koncertjelenetben zajos derűtség mellett parodizálta a női énekhangot. *Korányi Frida* és *Mezei Stephánides* Károly zongorakísérete mellett énekeltek operaszíndarabokat s ha *Mányai* éneket is dícsőréttel megemlítjük, beszámoltunk a nagyobb szereplők sikeréről is. (s)

Szentgyörgyi újabb vendég-szerelése. Szentgyörgyi István újabb vendég-szerelése indul a budapesti Népszínházhoz, a hol több ízben ki volt tűzve, de az igazgatóság kénytelen volt elodázni premierjét a színeszek tömeges betegsége miatt. Hogy *Fáy Szeréna* előadása előtt még részt vehessen az előadásban, Kassai vállalta el a még mindig beteg Bihari szerepét. Az említettekön kívül nagyobb szerepeket játszanak még Bajor Riza, Hatala Györgyike, Bónis, Janovics, Nyárai, Szentgyörgyi, Tompa és Vágó.

A tónért bemutató első előadása lesz holnap szombaton. *Felszeghy Dező* szomorujátéka különösen poétikus, lendületes dikciójával tűnik ki, s már több ízben ki volt tűzve, de az igazgatóság kénytelen volt elodázni premierjét a színeszek tömeges betegsége miatt. Hogy *Fáy Szeréna* előadása előtt még részt vehessen az előadásban, Kassai vállalta el a még mindig beteg Bihari szerepét. Az említettekön kívül nagyobb szerepeket játszanak még Bajor Riza, Hatala Györgyike, Bónis, Janovics, Nyárai, Szentgyörgyi, Tompa és Vágó.

Új népszínmű. *Rátkay* László a napokban új népszínművet fejezett be, amelyet a népszínház fog benyújtani előadás végett.

Tiltakozás egy újítás ellen. Szóba került az Országos Színészegyesület egyik közgyűlésén az, hogy Kolozsvárnak, Aradnak, Szegednek, Debreczennek, Pozsonynak, Kassának, Temesvárnak engedjék meg olyan kardsalosok és kardsalosnők szerződését is, kik nem tartoznak az Országos Színészegyesület kötelékébe. Nyilvánvaló, hogy ez az engedély sérelmes a képzett kardsalosokra és kardsalosnőkre, kik ilyenformán nehezen jutathatnak tisztességes szerződéshez, mert a mindenfelől betolakodó új elemek kiszorítanak őket, azon egyszerű oknál fogva, mert a képezhető legelőcsőbb feltételek mellett szerződésnek a karba, csakugyan egy színház tagjának vallhassák magukat. A másik sérelmes újítás az, hogy be akarják hozni a kétnyelvű működést, érve az alatt azt, hogy Pozsonynak a kardsalos magyar és német előadásokon is működjen. Ez ellen a két sérelmes intézkedés ellen a kolozsvári országos Nemzeti Színház karszemélyzete felhívásban szólítja fel védekezésére az ország összes kardsalosait és kardsalosnőit. A felhívás egész terjedelmében így hangzik:

Szeretett pályatársak!

Az aprólékos zsörtölődéseket, a kicsinyes tiltakozásokat, a cizellát nem vezetött meg-hasonlításokat, mely csak erőnköt csorbítja, félretelve, egyetül erővel lássunk legsajátabb érdekeink megvédéséhez, a vidéki színészet becsületének megővéséhez. Arról van szó, hogy a vidék nagy városainak, Kolozsvárnak, Aradnak, Szegednek, Debreczennek, Pozsonynak, Kassának, Temesvárnak megengedtesék hogy színigazgatóik szabadon szervezzék karszemélyzetüket az egyesület kötelékén kívül álló egyénekből. Nem szükséges rámutatnunk azokra a nagy veszedelmekre, melyek e tervben rejlenek. Flagrans megértése ez autonóm jogainknak, egyesületi életünknek illuzó riassza tettele, beláthatatlan erkölcsi veszélyeknek a szülője s ezenkívül a képzett kardsalosoknak, kardsalosnőeknek teljes anyagi romlásra. Mind-

ezek alapján minden kitéhető eszközzel meg kell akadályoznunk az idegen, hivatlan elemeknek a színpadra való özönlését.

A másik terv, a melynek híre érkezik, egyenes merénylet a magyar színészet becsülete, méltósága ellen. Megakarják engedni a magyar kardsalosnak, hogy német nyelvű előadásokon részt vegyen. A szegénységünkön bízva, anyagi előnyökkel is csábítanak, ha eképpen a német előadások sikerén közreműködünk. Mutassuk meg pályatársak, hogy csalatkozunk, a kik a szegénységünkre építik germanizáló törekvéseiket. A magyar színész készbe éhezni, mintsem, hogy — bár mint néma szereplő is — akár egy egy porszemmel is hozzájáruljon a német műszának színpadunkra való bitor betolakodásához. Később a holdat utatni, mintsem, hogy német szóra nyissa az ajkát a színpad deszkáin. Ha akadna is egy közöltünk, aki eladná a becsületét, meggyalázná a tisztességünket, megtagadná a magyar színészet dícsőségét multjával, az egyesület központi igazgató-tanácsa, becsületes törekvéssel s elszántan küzd e terv megvalósítása ellen; meg is bízunk kormánytanácsunk bölcsességében és hazafiságában, de egyesüljünk mi is mindannyian s biztossítsuk a központi tanácsot, hogy ebben a nemes küzdelemben az egész magyar vidéki színészet, mint egy szívet s egy lelket a háta mögött fogja találni.

Szeretett Pályatársak! Mind a két veszedelem a fejünk felett van, védekezzünk ellenük addig, a míg le nem sujt reánk. Jól tudjuk, hogy ügyeink vezetője, az egyesület központi igazgató-tanácsa, becsületes törekvéssel s elszántan küzd e terv megvalósítása ellen; meg is bízunk kormánytanácsunk bölcsességében és hazafiságában, de egyesüljünk mi is mindannyian s biztossítsuk a központi tanácsot, hogy ebben a nemes küzdelemben az egész magyar vidéki színészet, mint egy szívet s egy lelket a háta mögött fogja találni.

Kolozsvár, 1900. márc. 22.

A kolozsvári orsz. nemzeti színház karszemélyzete.

Egy nyájas idegen.

— Nem kolozsvári pletyka. —

900. márc. 22.

A boldogult Zsigmond király által épített, Szent-Mihályról elnevezett és általam százhatvan év óta nem látogatott főtéri templom toronyórája épen hajnali 10-ot mutatott tegnap, midőn a szerény külsejű, de annál tűzveszélyesebb agg színházunk táján egy elegáns idegen tűnt fel a láthatáron.

A pajkos Lili és a szomorú Deborah, a bájos Mimóza és a boykottált Vun-csi, III. Richárd, Lear, Charley néne és a szolgálatkész Jean, a kék hegyek szelleme és az öreg Ripp, a szerelmes kék asszony és a szomorú Hamlet figyelme kivétel nélkül a közeledő fiatal emberre irányult, a ki mosolygó arccal és ruganyos léptekkel haladt végig a rügyező hársak alatt.

Világos, drapsz kemény kalapja, csontszíni felöltője fehér echarpeja és kivágott lakkezipője érthető feltűnést keltett a színpad divat királyai között.

Karcsu nyulánk testén kifogástalanul állott a jól szabott felöltő s redingote-jának párisi eredetre valló, kilátású szárnyai előtt a jobbról számlított harmadik koristán is pirulva sütötte le ujpesti hatásokra emlékeztető fekete szeméit. Épen ezekkel a hamis szemekkel voltam elfoglalva én is és így történhetett, hogy bele-
ütöztém.

— Szervusz, kedves öregem! — kiáltotta, barátságosan megrázza kezemet.

— Ah! Szervusz! — viszonoztam én is nyájasan, bár sejtettem sem volt, hogy ki lehet.

A színpadi hercegnők és királynők kipirult arccal néztek barátságos s szerelmes égő szemekkel heves ostromot intéztek ellenünk.

— Mit szólna az Ugron-afférhez? — kérdeztem rövid, de kinos színetűen.

Barátom mosolyogva fogta fel a röpködő villanyos szikrákat s szórakozottan felelt:

bát, az a szag volt az, mely a használatlan, elhagyott és pusztulásnak indult helyeknek a sajátja, a pór vastagon lepett el mindent.

— A kísérteteket kihagyva a számításból, milyen borzalmas hely, mondá Dóra kíváncsian körültekintve és most egy kissé hangosabban beszélve.

Szinte meglehet érteni, hogy az ostoba emberek félnek tőle. Az a régi ágy elég nagy arra, hogy egy tucet kísértetet befogadjon!

Oh, milyen álmokat álmodhatna az ember itten! Ah, miféle borzasztó valami volt az? — kiáltá.

Az egyik homályos szögletből valami fekete tárgy jött le, a Dóra fejét majdnem érintve és a tört ablakon kiröpült. Dóra megragadta a Curzon karját és annyira meg ijedt, hogy egy pillanatra egészen elfelejtett.

Curzon nevetett.

— Hajlandó vagyok azt mondani, hogy nem éppen olyan erőslelkű, a milyennek mondja magát. Az, csak egy szárnyas egér volt — mondá.

— Egy szárnyas egér — az volt? — én a szárnyas egereket mindig utáltam. Egyszer kis leány koromban egy olyan undok állat reám csapott és a karmaival hajamba fogódzott és azóta nem tudtam az irántok érzett undoromat legyőzni.

Akkor annyira megijedtem, hogy szinte beteg lettem. Azt gondolom, hogy ha választani kellene, inkább a kísérteteket választanám; elvégre is, egy tisztességes kísértet még soha sem látott senkit.

Dóra egy pillanat alatt magához jött és most az ablakhoz közeledett, gondosan felemelve a fehér szoknyáit, hogy a padozaton levő portól megvédje.

— Milyen szép kilátás van innen! A

— Többet ér egy szép leány, mint 100' bohrány!

— De ismered a részleteket?

— Nem én!

— Az lehetetlen!

— Pedig úgy van!

— Meg voltál halva?

— Nem. Ma érkeztem!

— Ugy?

— Ugy!

— Honnan?

— A Rivieráról.

Micsoda nagy ur lehet, gondoltam magamban. Ő pedig kigombolta felöltőjét, mert nagyon melege lett egyszerre. Mámoros ibolyaillat áradt szét a langyos tavaszi levegőben.

— Akkor elmondom a részleteket, — válaszoltam előzékenyen.

— Jól van, de majd — holnap — felelte elgondolkodva, s pár perc múlva az ábrándozó kicsiké között termett, a kik álmodozva hallgatták édes szerelmes meséit.

Féltékenységtől felháborodva intettem félre a legjobban kipirult Lilit.

— Mondja ki ez a majom?

— Hogy mondhat ilyen csunyát?

— Ki ez, ha mondom?

— Hát nem ismeri?

— Persze, hogy nem!

Édesen kacagni kezdett.

— A tavasz! Az édes szerelmes szép tavasz!

Le voltam főzve.

— Hogyan?

— Hiszen ma van március 21-ike! és ő megérkezett.

A vasuti állomás éttermében találkoztam vele este 11 órakor.

Hat gyönyörű, kipirult asszonyka és 16 tüveg Törley társaságában ült egy asztal mellett.

Az ajtó megnyílt s a konduktor éles csengettyű szava zavarta meg a társaságot.

— Beszállni: Nádas, Egeres, Hunyad, Csucs, Nagyvárad, Budapest felé.

A tavasz felállott hosszú boldog öleléssel és forró csókokkal bucsuzott el a szerelmes asszonykáktól majd sietve indult ki az étteremből.

Künn a peronon hideg, fagyasztó szél rohant végig a gyalui havasok fölől, s a lehorgolt didergő barátom, fázékonyan húzta össze vékony szalmaszín felöltőjét.

A következő pillanatban éles sivitással megindult a vonat, s a szerelmes zokogó szép asszonykák felé egy világos ibolya-illatú batizst kendővel intett búcsút az oly korán távozó napugaras szép tavasz:

— A viszontlátásra — májusban.

L. E.

Ellenzék.

Az új évnegyed közeledtével új előfizetést nyitunk az „Ellenzék”-re.

Előfizetési feltételeink:

Egy évre — — — — — 32 korona.

Egy fél évre — — — — — 16 „

Egy negyed évre — — — — — 8 „

Egy órára — — — — — 3 „

Előlehet fizetni minden naptól kezdve.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, március 23.

Polgártársaink figyelmébe.

Az új választási törvény alapján az országgyűlési képviselőválasztók összeírása városunkban is megkezdődött és tart március 31-ig.

roxwoodi erdő sötét tömege a Chaceal a távolban mily pompás képet alkotnak!

Nem hiszem, hogy azokat valaha ilyen előnyös színben láttam volna. Oh, az ott egy átjáró gyalog hid — ott lejjebb a folyón?

Curzon is az ablakhoz közeledett és a Dóra vállán keresztül nézett.

— Az ott? — Igen, a folyó éppen azon a ponton az erdő határát képezi. Tehát nem tudott arról a hidról semmit?

— Nem gondolom, hogy tudjak — annyi bizonyos, hogy nem emlékezem. Mert lássa, a mai napig alig voltam az erdőben — csak Évával sétáltunk néha ottan. És miféle országút az ott a másik oldalon, éppen a hid alatt? — Ugy látszik, mintha Highchesterbe vezetne.

— Éppen azt cselekszi; az a rövid utja. Az erdő szögleténél egyenesen átmenve, a folyón jó másfél merföldet ment még. Midőn Highchesterbe megyek gyakran választom azt az utat, mert ráadásul meg van az az előnye, hogy nem csak rövidebb, de az a kellemetesebb utja.

— Bár tudtam volna azt azon a napon, midőn először jöttem Mannedaba! — mondá Dóra nevetve. Az első előnye bőségesen kielégített volna.

Egy kissé előbbre hajlott és lenézett a sebesen folyó vízbe, a nagy kerekre.

— Azt hiszem, hogy a víz itt elég mély, nemde? — folytató.

— Nagyon mély és az ár erős. Ne álljon olyan közel. Ha véletlenül eiszedülne — Azt hiszem akkor mélynek találnám — vágott közbe a leány mosolyogva — nem de?

— Igen — és a kerék alá soródná, mielőtt ideje lenne kiáltani! Mi volt az? Megelégedte?

(Polytatása következik.)

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1900. Március 23.

Dóra.

ANGOL REGÉNY.

— Sverdnától. —

Az Ellenzék részére fordította: AMICA.

XXIII.

(Folytatás.)

(67)

Egy kissé távolabb a püspök fiatalabb leánya a kuzinja által volt elfoglalva; a kis tisztának a másik oldalán a püspök idősebb leánya Ryder ural beszélgetett, de nem tudta annak a figyelmét lekötöni, mert a Ryder tekintete folytonosan a nagy fa alatt egymás oldala mellett álló alakok csüggött.

Lady Éva és a szeretője eltűntek és Lord Beauclerk két csomó koci-vánkos között a gyepen fektült, az egyik kezét a feje alá téve és a nagy pipájából hatalmas bodor füstöket eregetve.

Mindenki, még a kis Vikont is boloognak és elégedettség látszott, az egy Ryder Evartot kivéve, a ki lopva a Dóra arcára fordította a szemét; a mint az egy pillanatra rá nézett.

Azon a napon Dóra többször nézett rá oly hidegen és visszariasztólag, így próbálta őt magától távol tartani. Curzon talán látta a kuzinjának a tohetetlen szenvedélyes tekintetét. Hirtelen eldobta a szivarja végét a bokrok közé és a karját ayújtotta.

— Az előbb azt mondtá, hogy szeretné a malom belsejét megnézni. Menjünk mostan; nem fogják a távollétét észrevenni.

— Vajon nem?

A Dóra arca felderült az indítványra, de még is — kétkedőleg nézett maga körül.

— Nem kellene monnem, — mondá, — Maga tudja, hogy Nan néni a gazdaszszonyi teendőket mind reám bízta.

— És egész nap teljesítette azokat — engedje, hogy a vendégek egy kevés ideig maguk nézzenek maguk után. Ha szükségük lesz magára, kiálthatnak — mi könnyen meghalljuk őket. Ha látni akarja azt a régi helyet, jobb ha jön rögtön, mert egy ora múlva sötétedni kezd és a hagyomány azt mondja, hogy a lelkek éjféli előtt jelennek meg.

Az érvelésnek meg volt a határa. Dóra még egyszer körültekintett a vendégeire, — azok mind nagyon jól látszottak mulatni és egy kissé belefáradt, hogy mindig azok után nézzen — és engedett.

Beleegyezését intve, kezét a karjára tette és a gyepen téren átmenve, együtt léptek a régi malomba.

XXIV.

— Hm, — mondá Dóra a társa fölébe, körül tekintve, a mint a malomba beléptek és önkénytelenül sugra, ámbár nevette — eddig a kettő közül a külseje sokkal vidámabb és az eddig látott dolgokról ítélve, azt mondanám, hogy ha a kísérteteknek egy általában eszük volna, elhagynák ezt a helyet.

— Azok az urak, akár a malmokban kísértettek, vagy másképpen mulattak magukat, előttem mindig valami vastag fejűeknek tünnek fel, — válaszolt Curzon nevetve. Ügyeljen a szoknyáira, a padozat nem fogja azokat javítani! Ugy-e, kísértetiesnek látszik?

Igaz volt; penész, nyirkos és rothadás szaga volt a hűvös és nehéz levegőben, a rothadt deszkák és hasadások között zöldes

színű tapló szerű kinövésvek voltak, a vakolat sok helyt lehullott, a gerendákat meztelenül hagyva, vastag porlepte pók hálók csüngtek az egyik ajtó fölől a másikig. Nagy fekete bogarak és pókok és mindenféle bogarak futkároztak a padozatokon keresztül, félénk kis egerek és nagy tüzes szemű patkányok futottak szerte szét, megrémülve a szokatlan hangok és léptek zajától, mely ez elhagyott és került hely ünnepélyes csendességét megzavarta.

A külső ragyogó napfény, vidám beszéd és nevetés után ez a fél homály nehéz levegő és csendesség nyomasztó volt.

A két kutató lassan haladt előre, hal-kan beszéltek, óvatosan néztek maguk körül ebbe vagy amab

Nézze meg mindenki ez idő alatt a kerületi kapitányságnál, hogy fel van-e véve a választók névjegyzékébe, s ha nincs jelentse be azonnal szóval, hogy vegyék be a választók közé.

Azért, a miért valaki adóval hátrálékban van, az új törvény szerint, választó jogosultsággal bír s az összeíró kötelezősége kötelessége a választók névjegyzékébe bevenni.

Választói jogosultsággal bírnak mindazok:

Kik oly házat bírnak, mely 3 lakrészt foglal magában.

Kik oly földet bírnak, mely 16 forint tiszta jövedelem után van földadóval megrova.

Kik, mint kereskedők, gyárosok, iparosok legalább 10 ft 50 kr. jövedelmi adót fizetnek.

Kik, mint magánalkalmazottak 700 ft, mint köztisztviselők 500 ft évi állandó fizetés után vannak megadóztatva.

— **Időjárás.** Csendes derült idő volt reggel Kolozsvárra, mely azonban később már borult, változott, széllel, havazással míg a hőmérő 1 fok hideget mutatott. Az időjárásról szóló távirati tudósításunk különben következők: Nagyvárad (m. 4) csendes borult, Torda (2), Maros Ludas (1) csendes derült, Maros Várhely (0) szélcsen borult, Szász Régen (1) csendes derült, Tóvis (1) szélcsen borult, Dicső-Szt-Martin (6) szélcsen borult, Sővárad (4) szélcsen derült, Kis Kapus (2) csendes derült, Segesvár (1) csendes derült, Székely Udvarhely (1) csendes derült, Brassó (1) csendes derült, Sepsi-Szt-György (1) csendes borult, Csik Szereda (1) csendes borult, Csik Gyimes (1) csendes borult, Kézdi Várhely (1) csendes borult, Zernest (2) erős szél borult, Predeal (3) szélcsen borult. Zárjelenben foglalt mai jelzésünk mindentől hideget jelentenek, csak Nagyváradon mutat meglehet a hőmérő.

— **Osztálysorsjáték főnyereménye Kolozsvárt.** Az osztálysorsjáték mostani sorozatának főnyereménye, vagy is 300 ezer korona felerészben Kolozsvárra került. Ugyanis annak a sorsjegynek a fele, melyre a főnyeremény esett, nyolc kolozsvári jobbára vasuti hivatalnokokból álló csoport birtokában volt, a kik most egyenként 20—20 ezer koronának váltak uraivá. A szerencsés halandóknak szelvében gratuláltak az ismerőseik.

— **A rendfőnök névnapja.** A kegyes tanítórúndnak holnap ünnepe lesz. Rendjük feje, Magyar Gábor holnap névnapját, mely alkalomból a rend által tentartott középiskolákban igazgatói névnap szokott lenni. A kolozsvári r. kath. főgymnásiumban is születési névnapok holnap az előadások. A rend tagjai már ma elküldték üdvözlőleveleiket a közseregben álló rendfőnököknek.

— **Wlassics Gyula közoktatásiügyi miniszter** állapotában, mint a M. N. írja: Lényeges és mint határozottan állíthatjuk, végleges javulás állott be, úgy, hogy most már egészen bizonyos, hogy a közoktatásiügyi miniszter aránylag rövid idő alatt haza jő s átveszi ismét hivatala vezetését. Mint egy legújabb érkezett magánleveléből értesülünk, Wlassics Comromson és Veleneczen át jó vissza, mert néhány napot még Velenczében is óhajt tölteni, ott várando bo azt az időt, a mikor nálunk is bekövetkezik a kissé melegebb tavasz. Így valószínű, hogy Wlassics vagy huszvétra vagy közvetlenül husvét után érkezik haza. A mi betegségét illeti, — minthogy arról igen sok mindenfélét beszéltek és írtak — konstatálndónak tartjuk, hogy Wlassicsot ideges gyomorbadj kényszerítette arra, hogy Meránban gyógyulást keressen; de az a gyomorbadj már olyan jelentékeny enyhült, hogy a miniszter étvágya visszatért s most már nyugodtan alhatik, pedig betegségét leginkább az azzal járó álmatlanság tette gyötrelmessé. Állapotának megjavultát különben leginkább mutatja az, hogy miniszteriuma legfőbb igazgatását levél útján maga intézi.

— **Ki az erdélyi püspök?** Ez a kérdés foglalkoztatja mindig az ev. ref. egyházat. A tegnapi igazgató tanács elhatározta, hogy felterjeszti a megelőző gyűlés által megállapított memorandumot, melybe azt is bele vették, hogy Ő felsége Majláth Gusztávot erd. r. k. püspökké nevezte ki. A gyűlést azt is elhatározta, hogy a memorandumot pártolást végett megküldik az összes egyház kerületeknek.

— **Huszonöt ezer lélek pap nélkül.** Az erdélyi ev. ref. egyháznak 62 egyházközségében 25 ezer lélek lelkipásztornélkül van. Kicsiny a fizetés, szegény az oklézia, senki sem akar mint pap harangozni. A 25 ezer lélek pedig ki van téve a legexponáltabb pontokon az eloláhosodásnak. Az erd. ev. ref. egyháztanács sürgősen kéri most a minisztert, az államsegély folyóvá tételére. Így remélik, hogy talán kapnak papot. A konventet pedig arra kéri, hogy a papi minősítést sürgősen összehívandó zsinattal törvényileg szabályozza. Most a papok 4 évig a theológián vannak, aztán 3—5 évig kell segédlelkész minőségben szolgálatot tesznek. Papok egyáltalán nincsenek.

— **Meddig érvényesek a régi levél bélyegkek?** Erre a kérdésre ad feleletet a kereskedelmi minister rendelet, melyet tegnap adott ki s mely szerint az osztrák értékű régi levéljegyek, valamint az ez évi január hó

1-én forgalmon kívül nem helyezett egyéb régi postai értékekkel még ez év szept. hó 30-ig érvényesek.

— **Felolvasás.** A kolozsvári iparos segéd munkások részére rendezett ingyenes előadások sorozatában a legközelebbi vasárnapon dr. Gáman József, a kereskedelmi és iparkamara helyettes titkára tart felolvasást a *párisi kiállításról*. Most, a mikor a párisi világkiállítás megnyitásának ideje közeledik, elsősorban iparos körünket bizonyára érdekelni fogja, ha erről a kiállításról hasznos és szükséges tudnivalókat hallhatnak. A felolvasás a városház nagy termében tartatik meg.

— **Az osztálysorsjáték húzása.** Az osztálysorsjáték húzásán a következő számokat húzták ki:

20,000 koronát nyert: 764.
10,000 koronát nyert: 12350.
5000 koronát nyertek: 21731 35176 58698
79749 80371 93186 96026.
2000 koronát nyertek: 2267 10350 16036
19917 21059 22411 31398 39903 42084 48837
51736 56760 60044 62902 62496 62530 65974
72740 72632 74404 86602 86895 91139 95189.
1000 koronát nyertek: 1299 4776 4910
9841 9045 12603 12019 13634 14103 15933
17222 20507 22591 25501 26357 26412 26777
28297 28416 30981 31985 31439 33260 33352
34771 41193 42791 42799 45055 46474 47315
52139 55998 56679 57456 60838 61075 61717
62451 64821 65914 65826 65181 69981 70982
70490 73409 80879 80930 87038 91761 92533
92598 93790 99727 99710.

500 koronát nyertek: 1985 1612 2851
5570 6689 7040 9140 9267 19610 24827 25497
25788 26138 30615 31451 33515 34337 35493
37527 40816 40638 42055 46892 52689 53510
57004 57892 58218 60499 63870 63619 72936
72068 74395 75293 77112 84481 85015 87332
88229 88522 89582 90498 93798 93798 93072
96793 87542 89767.

— **Öngyilkosság.** Barabás János ács-mester ma délelőtt felfelötte magát. Meghalt. Hét gyermeke maradt.

— **K. Ö. L. Sz.** Ez a három szó egy új egyesületet jelent. Tagjai részint professzionátus éjjeli csavargók; részint tisztességes uri emberek, kik éjjel után csavargással is foglalkoznak. Hogy mi a célja ennek a demokratikus alapon épült egyesületnek: nem rejtejt. A *lámpanyjog* tagotól éjjel után. Könyvü ebből kitalálni, hogy az egyesület nem más, mint: *Kolozsvári Önkéntes Lámpanyjog Szövetkezet*. A rendőrség krónikái tanuszkodnak róla, hogy az egyesület általánosan működik. Minden éjjel felgyújtja egyik-másik utcáiban a lámpásokat. Tegnapi például a főutért világították ki — hajnalra. A rendőrség befogja ezeket az urakat, megbünteti és elbocsátja. Ők nyugodtan kifutnak, mert úgy látszik, az egyesület pénztára megtérül. Ilyenformán nem boldogult velők a rendőrség. A K. Ö. L. Sz. ezután is folytatni fogja működését. Van egy mód mégis a rakoneztárlankodás megszüntetésére s ezt ezennel ajánljuk a rendőrség figyelmébe. A befogott urakat tartsa benn a rendőrség estig. Akkor aztán rendőri fedezet mellett gyűjtassa velük annak rendje és módja szerint a lámpásokat. Kezeskedünk, hogy el fog menni a kedvük az önkéntes lámpagyújtogatóstól.

— **Öreg honvédek segítése.** Fontos és hazafias ügyet tárgyalt tegnap Budapesten a Kossuth Lajos asztaltársaság Lakatos Miklós orsz. képviselő 48—49-es honvéd vezetése alatt. A gyűlésen a nemzet egykori dalainak, az öreg honvédeknek méltó ellátása, megbecsülése és a nyomortól és nélkülözésektől való megmentése került napirendre. A tárgyalás folyamán Kuszó István, az orsz. erekliey muzeum öre rámutat arra az igazságtalanságra, melyet az öreg honvédek szenvednek. A ki elég szerencsés, pártfogó segélyével bejutni a menházba, annak teljes ellátásával szemben mielőstoha a sorsa annak a sok ezernek, kik 3 ft havi ellátásból kénytelenek tengetni életüket. Rámutat arra, hogy Kolozsvárt az Erzsébet aggházban és a városi szegényházban 15—20 városi szegény nyer ellátást, a 3 ft nyugdíj mellett. Azonkívül a város hazafias ünnepek alkalmával megvendégeli, a polgárság pedig öltözetről, lakomákról gondoskodik időközönként. Temesvár város hazafias polgársága is kimondotta Telbisz K. polgármester elnöklete alatt, hogy minden temesvári illetőségű honvéd ellátásáról a város gondoskodik. Általános helyeslés mellett javasolja, hogy a törvényhatóságok figyelme hívasák fel a kolozsvári és temesvári példák követésére, azonkívül az elnököt arra kéri, hogy sokott buzgalommal a kormány és országgyűlésnél eszközölje ki, hogy minden honvéd napi ellátása 30 kr. lenne. *Krivácsy* József ezredes mindenben helyesli a javaslatot, gr. Kreith B. óhajtaná, hogy a honvédek ingyen utazást nyerjenek minden vasuton. Amerika az ő öslekeit minden vonaton ingyen szállítja. Klein Pál a budapesti jótékony asztaltársaságok központi elnöke fölemlíti, hogy csak a budavár alatt küzdött katonák közül 400-an szenvednek a legnagyobb nyomorban. Gyűjtést indítványoz, Lakatos elnök kijelenti, hogy minden lehető megtesznek a bajtársak érdekében.

— **Felolvasás.** A Nagy-utczai izr. templom-épület nagyereményben rendezett felolvasó esték sorában ez évben az utolsó szombaton, f. hó 24-én tartatik. Ez alkalommal a felolvasás tárgya lesz: „A zsidók legvégebbi nyomai. Erdélyben.” A felolvasás kezdete este 6 órakor.

— **Zajos kögyűlése** volt Marosvásárhely sz. kir. város törvényhatósági bizottságának e hó 20 és 21-én. A kögyűlés több sürgős ügy letárgyalására volt összehívva s 20-án d. u. 3 órakor vette kezdetét. A vihar már a kögyűlés elején kitört. Rég támadják a várost adminisztrációt az ottani lakók, különösen a független irányú M.-Vásárhely s ezzel kapcsolatban sok személyi irányú hírlapi polemia is feldőtt ki. dr. Bernády György országos képviselő kezdte meg a harcot. Hevesen támadott mindenkit, sorra vette volt fegyver társait Bedőházi János függetlenségi pártelnököket, Petri Zsigmondot.

Majd neki ment a városi tanácsnak vagdalokozott mindenfelé, de nem sok kárt tett. Gyúnyos mosoly fogadta szavait, midőn arról beszélt, hogy miért lett kormánypárti képviselő, azért mert fentről tudtán kívül jelölték. De közlebről lefogja rombolni úgy mond a választ falakat, melyek ma a polgárságtól elválasztják. Hisszik, hogy igyekszik rá, hiszen közledek a választások s akkor jól fogja egy kis népszerűségi. Háromnegy 5-ig tartott ez a személyes vita, csak ekkor tért rá a közgyűlés a tárgysorozatra a melyet folytatva csak 21-én végzett be. Egyébként elég gördülékeny volt. Kihirdettek egy csomó miniszteri rendeletet, elhatározták a tanácsház kibővítését, felolvasták a vármok bérbeadás tárgyában küldött nem nagyon hízelgő hangu miniszteri leiratot, a villamvilágítás s más fontos dolog fölött elég gyorsan határoztak. Az ügynek még folytatása lesz, mert a veszített népszerűség visszaszerzése csak érdemel egy kis fáradságot.

— **A királyné emléke — német gyártmány.** A berlini Local-Anzeiger legújabb száma egy kis, reánk nézve szomorú közleményt tartalmaz. Ezsébet királyné síremlékéről van szó, melynek költségeit a magyar hölgyek adták össze és a melyet most, miután Zala György megcsinálta a modelljét, egy berlini gyárban készítenek el. Magyar királyné síremléke, magyar nokadományából ime német gyárból kerül ki. Az említett berlini lap írja, hogy Zala György az emlékmű mintáját berlinbe szállíttatta és tiz nap elött maga is a német fővárosban járt hol Schaeffer és Walcher-féle gyárat megbízta az emlékmű kivitelével. A munka már javában folyik, mer a emlékműnek július 21-ére készen kell lennie. Ha előbb kerül nyilvánosságra a dolog, a közvélemény nyomása bizonyára elérte volna, a mit a beavatottak elmulasztottak, hogy a magyar királyné emléke magyar kéznek és magyar munkának legyen a műve. Így azonban már csak a kárhoztatás áll módunkban.

— **Tüntetés az intendáns ellen.** Az egyetemi ifjuság tegnapi elött tartott gyűlésén szó esett gr. Keglevich intendáns ama tényéről, melyben eltűnta Jászai Marit az ifjuság matinéján való szerepléstől.

Az ifjuság tegnapi gyűlésének végén, a mikor az ifjuság már oszladozni készült, valaki elküldte magát a teremben.

— **Abczug Keglevich!**
A felkiáltás zajos visszhangra talált. Zugó abczugáltások reszketették meg a terem falait, a mikor egyszerre felhangzott a jelszó:

— *Menjünk a nemzeti színház elé!*
Viharos *Le az intendánssal!* kiáltás volt a felelet és az ifjuság a Kossuth-nál ennelve vonult le az utcára.

Zárt sorokban indult meg a tüntető menet, a melyben mintegy ötszáz egyetemi hallgató vett részt, az egyetem-utczán, a Ferenzielek-terén és a Kossuth Lajos-utczán át a nemzeti színház felé.

Hazafias dalokat énekelve vonultak végig az utcákon. Közbe-közbe fölhangzottak:

— *Abczug Keglevich!*
— *Le az intendánssal!*

A nemzeti kasió elött megakadt a menet. Perczekig tartó, viharos abczugolásban törték ki a tüntetők.

— *Le a magánassokkal! Lámpára velük!* — hangzott szüntelenül.

Igy vonultak aztán tovább a nemzeti színházhoz. Rendőr sehol sem volt látható, csak a színház elött állott egy lovasrendőr.

A nagy tömeggel szemben, a mely most már körülbelül ezer főre növekedett, természetesen tehetetlen volt a rendőrség. Hiába igyekezett az utestől lezorítani a tüntetőket, fáradozása sikertelen maradt.

A nemzeti színház elött aztán megállottak a tüntetők. Sűrű tömegbe sorakozva, hatalmas macskazenét rendeztek. Éles hangú sipokkal, recsegő trombitákkal növelték a lármát, a melyből folytonosan hangzott:

— *Le az intendánssal!*
— *Maradjon Som Remóban!*

Mintegy tizenöt percig tartott a macskazene, mialatt a rendőrség még mindig nem mutatkozott. A mikor aztán itt megelégtették a tüntetést, kiadták a jelszót:

— *Az operaház elé!*

A Szózatot énekelve vonultak végig a Kerepesi-utón és a Sip-utczára fordulva, a holló-utczán és Petőfi-utczán át igyekeztek az Andrássy-utrá. Azonban csak a Dob-utczáig jutottak.

A mikor ugyanis a tüntetők egy része már a Holló-utczában volt, a Károly-kürt felől körülbelül harmincz lovasrendőr vágtatót elő Kalics felügyelő vezetés alatt és belevágott a tömegbe.

A megremült emberek riadtan rebbentek szét. Egyrésztük visszafordult a sip-utczára, a másik rész a dob-utczán fölfelé futva a Kazinczy-utczán át igyekezett az Andrássy-utrá éri, a harmadik rész pedig a Holló-utczára menekült.

— **Megölte az alkohol.** Offenbányán a Lázár Gyula ujonnan nyitandó üzletébe a polczok és padok beszállítását elvállalta topánfalui Joannette Silvius fiatal asztalos; egy hétig vigan ment a gyalulás, keveset evett, de annál több szilvapálinkát, rumot és állást ivott, mi végre vasárnapra virradó éjjel elemészette, reggel halva találták. Tegnapi volt a temetés, a szülők, az elhunyt szép jegyese, s nagyszámu rokonság jött le Topánfalváról kocsikkal a temetésre, melyet a bisztrai egyszerű zenészek gyászindulója mellett kísért ki a szülőkkel lejtő topánfalvi lelkesz. Szép látványt nyújtott a circa 10 méter hosszú, felső végén lombos és felpántlikázott fényű rud, melyet két fiatalember a gyászmenet elött vállon vitt. Mondják, hogy az alapos készültsgű iparos ifjut többször figyelmeztették az or-

vosok, az alkohol ivás felhagyására, de hasztalan. Husvét ünnepére volt kitűzve a menyegzője, de a rozsz szokás meghiusítá s a szép jegyes másnak maradt. Ime az alkohol romboló hatása!

— **Tavaszi kalapok.** Párisban a legújabb divat: a Loubet-féle kalap. — Ha valakinek „Loubet-feje” van, az anynyi, mintha be volna verve, minthogy ezt az új divatot a mult évi auteuili botrány szűlte, a hol tudvalevőleg a Loubet fején levő czilindert egy gentleman beverte. — Az új divatu Loubet-kalap is a bevert kúrtó-kalapra emlékeztet s olyan, mint egy harmonika. — Ennél fogva tehát megfelelő szecsezszi és inkább eredeti, mint szép. — A Loubet-kalapok anyaga rendszerint nemez vagy szalma, felül glacé-selyemmel. A selymet balról csinosan összefogják és acél vagy ezüst csattal tűzik össze.

Mulatság.

A *segesvári ev. ref. egyházközség* folyó évi április 1-én, a „Csillag” vendéglő nagy termében, este 8 órakor kezdődőleg 1 korona 20 fillér belépő díj mellett, táncmulatsággal egybekötött társasestélyt rendez, melynek műsora a következők: 1. Azra. Rubinsteinől. Ének karra alkalmazta dr. Farnos Dező. Előadja a magyar dalárda vegyeskara. 2. Magánjelenet. Előadja Téry Géza. 3. Dalok. Zenekarkísérettel éneklí Zechmeiszter Ilona k. a. 4. Magyar népdalok. Bartalus Istvántól. Előadja a magyar dalárda vegyeskara. — A rendező bizottság élén Somogyi István alispán, az egyházközség főgondnoka áll, ki mindent megtesz arra nézve, hogy az estély, úgy anyagilag, mint erkölcsileg méltó társa legyen a más évek óta tartatni szokott hasonczélu mulatságoknak.

Jótekonyság.

Nyilvános számadás. A kolozsvári jótekonny növegyet által, br. Bánffy Ernőné bizottsági elnök vezetés alatt rendezett virág bazár összes tiszta jövedelme 3123 korona 23 fillért tett ki, ebből a sorsjáték jövedelme 1641 korona 20 fillér, a levélposta bevétele 38 korona volt; belépti jegyekre esik 1000 korona 38 fillér és buffet jövedelmére 426 korona 24 fillér. A jótekonnyezélra felülfizettek: Br. Bánffy Albert 31 k., gr. Bély Ákos 20 k., Major von Mareeg altábornagy, br. Wesselenyi Istváné, gr. Wass Béla, br. Wesselenyi Béláné 10—10 kr., özv. Peiella Istváné, Peiella Róbertné, Peiella Róbert 8—8 korona. Stein Gáborné, Putnok Domokosné 6—6 kr., br. Horváth Ödöné 5 koronát. Fozadják úgy a fenti adakozók, valamint Peiella Róbert, Stein János és Veress Zoltán művész urak, kik az élőképek rendezésében és vezetésében annyi lelkesedéssel szívesseggel részt vettek, úgy szintén mindazon urhölgyek és urak, a kik az élőképekben szerepeltek, továbbá Klemm és Novák urak, a kik az élőképek megvilágítására mind a négy estén keresztül, teljesen díjtalanul állították be az acetylen gázvilágítást, valamint Terkál Béla fodrász ur, ki az őt, munkálatait illető 30 koronát az egyletnek visszajárandékozta az egylet választmányának hálás köszönetét. E szük jelentés határain belül lehetellen mindazok nevét, ki a buffetre étel, italneműekkel és készpénzzel adakoztak s az ételek elarusításában s az egész bazár rendezésében részt vettek egyenként felsorolni s ezért kegyes közreműködésükért, melylyel a fényes anyagi és erkölcsi siker eléréséhez hozzájárultak s a szűkölködők könyneinek letörlesztésben segéd kezét nyújtottak — fogadják ez uton s a név említése nélkül a hála és köszönet kifejezését, Br. Bánffy Ernőné rendező bizottsági elnök, Dr. Rohonczy Lajos növegyet pénztárnok.

Az *izraelita* ifjak mulatsága alkalmával felül fizettek: Nagyméltóságú Hegedűs Sándor 10 kor. Roth József 5 kor, Benjámin Mór 5 kor, Baumcevez Emil 5 kor, Lázár Áron 4 kor, Baumcevez Samu 3 kor, Golman Izidor 3 kor, Kralik János 2 kor, Wertheimer Vilmos 2 kor, Wertheimer Izidor 4 kor, Bernát Ede 2 kor, Rozenfeld Mihály 2 kor, Svarcz Lajos 4 kor, Molnár Gyula 3 kor, Rozenberg Áron 2 kor, Rizó Mór 4 kor, Fridman Adolf 2 kor. Rozencevezig M. 1 kor, Vézél David 3 kor, Fridr Mór 3 kor, N. N. 2 kor, X. Y. 7 kor, Roskovicz József 2 kor, N. N. 2 kor, Adler Sámuel 2 kor, Stein József 2 kor, Lóvi Jakab 2 kor, Ósi Albert 2 kor, N. N. 1 kor, Kontz Adolf 5 kor, Biluska N. 6 kor, Brecher David 3 kor, N. N. 2 kor, Goldman Bernát 2 kor, Rosenfeld József 1 kor, Veinstein Samuel 2 kor, Klein Izák 4 kor, Indig Mór 3 kor, Roth Mór 10 kor, Veis Lipót 4 kor, N. N. 2 kor, Gárdonyi Imre 6 kor, Deics M. 5 kor, Hónig Farkas 6 kor, Lakatos József 6 kor, dr. Eizler Mátyás 3 kor, Páskusz Miksa 10 kor, Molnár Pál 2 kor, Somlyai Mihály 3 kor, Veis Adolf 2 kor, Emelich Vilmos 3 kor.

LEGUJABB.

Az „Ellenzék” távirati, telefon tudósításai és sürgöny-levelei.

Wlassics miniszter levele.

Budapest, márcz. 23.

Bessenyei Ferencz országgyűlési képviselő ma levelet kapott Wlassics Gyula vallás- és közoktatási minisztertől. Azt írja a miniszter, hogy alig várja hazajövelete idejét. Már most elég jól érzi magát, de egy alapos kultusz-budgetvita nem siettette volna javulását. Azt azonban megvallja, hogy ötször védelmezte már a közoktatási költségvetést, de a képviselőház egyetlen

A királyné síremléke.

Budapest, márczius 23.

Zala György a királyné síremlékének gipszintáját két héttel ezelőtt indította utnak kilencz csomagban Berlinbe. Az emlékmű érezebeöntése iránt még a mult őszszel tárgyalásokat folytatott a Beschomer-féle érezebeöntővel, megállapodásra azonban egyrészt a gyár munkával való elhalmozottsága, másrészt a gyár díjtételei miatt nem juthatott a czéggel. E miatt kell az emlékü érezebeöntését Berlinben végeztetnie, a hol ezt sokkal olcsóbban is csinálják, mint Budapestén.

A burok győztek.

London, márcz. 23.

A Reuter-ügynökségnek jelentik Kronstadból 20-iki kelettel: Olivier parancsnoksága alatt levő burok Bethulie közelében ütközetre kényszerítették Gatacre angol csapatait. **Az angolok nagy vereséget szenvedtek.** A burok sok angolt elfogtak.

A hivatalos lapból.

Budapest, márcz. 23.

A hivatalos lap mai száma közli, hogy Stefánia házassági frigyét kötött gróf Lónyai Elemérrel.

Egyszersmind közli a hivatalos lap Stefánia udvartartásának feloszlatását s udvara volt tagjainak kitüntetését.

Gróf Coudenhove Erzsébet, gróf Bellegarde és Chotek grófné megmaradnak, illetve kinevezettek Erzsébet főherczegnő udvartartásához.

Halálozások.

Pécs, márcz. 23.

Zsolnai Vilmos, a híres zsolnai porcellán gyár tulajdonosa meghalt.

Megkegyelmezés.

Páris, márcz. 23.

Loubet elnök Christiáni grófnak megkegyelmezett s kivüle még 50-nek, k k az elnök ellen merényletet terveztek volt.

Országgyűlés.

Bpest, márcz. 23.

Csekély érdeklődés mellett foly az igazságügyi tárca költségvetésének a tárgyalása.

Ma az első szónok Bartha Ödön volt, ki hosszasan fejtegette igazságszolgáltatásunk mizeriáit.

A költségvetést nem fogadja el. Nagy beszédet mondott Visontai Soma, Ugron-párti.

Szakszerű bírálat alá vette a magyar jogszolgáltatás hiányait s azt bizonyítgatta, hogy toldozással-foldozással segítve nem lesz ezeken, csak nagyszabású és gyökeres reformokkal. A költségvetést nem fogadja el.

Visontai után Nagy Mihály beszélt a költségvetés mellett nagyon színtelenül és unalmasan, Jóformán senki sem hallgatta, mindenki sietett ki a folyosóra, a hol a legújabb politikai hírek felett élénk eszmecsere indult meg, minden oldalon.

Legtöbb anyagot szolgáltatott az összeférhetlenségi bizottság egyes tagjainak magaviseelkedése s általános az a nézet, hogy a bizottság egy pár tagjának eljárása határozottan csupán személyes bosszura vezethető vissza.

A nagy többség teljesen elítéli azokat az urakat, kik valósággal vádlóként léptek fel Ugron ellen s nyíltan hozzá csatlakoztak azon hajszához, melyet a tehetetlen düh és bosszu folytat Ugron ellen.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felolós szerkesztő és lap tulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

NYILTTÉR.

Köszönetnyilvánítás.

Néhai férjem Schwartz József elhunytá alkalmával az általános részvét, mely a társadalom minden rétegéből nyilvánult, jól esik fájó szívemnek, mely hálára kötelez, egyben a munkás dalárdának, mely megjelenése és közreműködése által a gyász közérzetét nagymértékben emelte — hálás köszönetemet nyilvánítom.

Árlejtési hirdetmény.

A Brassóban építendő róm. kath. főgymnasium és torna csarnok építéséhez szükséges föld, kömüves, elhelyező, kőfaragó, ács, cserépfedő, bádógos, asztalos, lakatos, mázoló, üveges, padolat, cement padozatok, szobrász, kályhás, festő, redőnyök, vas, víz-légszuszítók és csatornázási munkák és feliratok elkészítése és szállítása iránt a következő feltételek mellett nyilvános pályázat illetőleg árlejtés hirdetettik:

1., Az árlejtésben részt vehetnek mindazon szakértő hazai iparosok vagy vállalkozók, kik üzletük gyakorlására hatósági engedéllyel bírnak;

2., Ajánlat tehető az összes munkákra, vagy egyes munkacsoportokra, vagy egyenként külön-külön bármely munkára.

3., A készíttendő munkákra vonatkozó költségvetési kivonatokat vállalkozóknak rendelkezésére fognak bocsátani s kötelesek abba egységeiket és az esetleges perczent engedményt beiktatni s a végösszeget úgy számjegyekkel mint betűkkel kiírni.

4., Csakis azon ajánlatok fognak figyelembe vétetni, melyek a kiszolgáltatott eredeti ajánlati íveken nyújtottak be.

5., Távirati úton küldött ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

6., Az 1. koronás bélyeggel ellátott és lepecsételt ajánlatok legkésőbb **f. évi április hó 7-ike délelőtt 10 óráig** az erdélyi róm. kath. Status igazgatótanácsához (Kolozsvár, Szentegyház-utca) nyújtandók be.

7., Az ajánlattevő vállalkozók tartoznak a szerződési általános feltételek 5. §-ának határozatai szerint az ajánlat összegének 5 százalékát bantárpénz gyanánt az ugyanott kiírt módokat szerint az erdélyi róm. kath. status alapítványi főpénztáránál (Kolozsvár, m. kir. adóhivatal) az ajánlat benyújtása előtt letenni s az erről szóló nyugtát az ajánlathoz csatolni.

8., Fentartja magának az építendő igazgatótanács a jogot, hogy az ajánlattevő vállalkozók közül a méltányosság s jutányosság szemelőlő tartása mellett a munka kivételével és végrehajtásával azt a vállalkozót bizza meg, ki a jó és helyesen készített munkák teljesítése iránt már eleve is a legtöbb biztosítékot képes nyújtani.

9., A munkálatokra vonatkozó általános és részletes feltételek és tervek Alpár Ignác építész irodájában (Budapest, VII. Almásy-tér 15.) megtekinthetők és ugyanott fognak a munkakivonatokat és ajánlati minták a jelentkező vállalkozóknak kiadni.

10., A munka azonnal megkezdhető s olyképen folytatandó, hogy az épület még a folyó évben fedél alá jöjjön s hogy a teljes kész épület 1901. évi augusztus 15-én rendeltetésének átadható legyen.

11., A vállalati általános és különleges feltételek a tudomás vételnek elismerése végett minden ajánlattevő vállalkozó által előzetesen aláírandók lesznek.

12., A beadott ajánlatok az erdélyi róm. kath. Status irodájában ugyancsak **f. évi április hó 7-én délelőtt 11 órakor** fognak nyilvánosan felbontatni.

Az erd. róm. kath. Status igazgatótanácsa.

Kolozsvárt, 1900 márczius 20-án.

Az alelnök helyett:

Dorgó Albert

igazgató-tanácsos.

Balázs András

jegyző.

190—1900.

292. 1—1.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-sa értelmében ezennel közli, hogy a bhunyadi kir. járási bíróság Sp. II. 123.—898. számú végzése által dr. Albrecht Lajos által képviselt bhunyadi fatereszkedő társaság javára Káptala Onucz csirke-meregyői lakos ellen 240 kor. 30 fill. tőke, ennek 1898. július hó 9. napjától számított 5 százalék kamatai és eddig összesen 87 kor. 20 fillér perköltőség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával 1899. május 8-án bíróság le és felülfoglalt és 880 koronára becsült 2 drb. ökör, egy ellős tehén, 6 drb. juh, 3 borjú, egy koca és 3 drb. szekérből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladotnak.

Mely árverésnek a V. 1152—1900. számú kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén vagyis alperesnél Moregyón leendő eszközölésére 1900 évi Márczius hó 31-ik napján délelőtt 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. tcz. 107. §-sa értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladotni fognak.

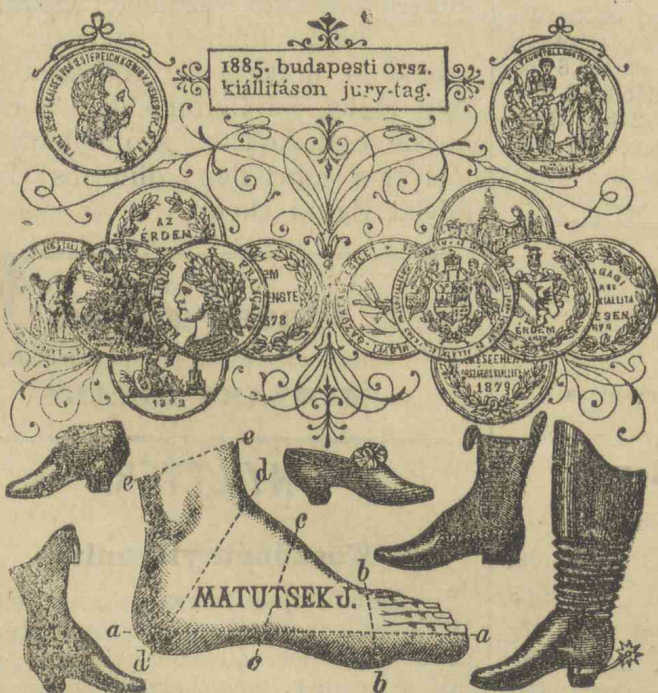
Az árverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt B. Hunyadon, 1900 márcz. hó 17. napján.

Csutak János
kir. bír. vghjtó.

MATUTSEK JOZSEF férfi, női és gyermek cipész-üzlete

Kolozsvárt, Főter 2. sz.

Megrendelések beküldött mérték, vagy lábbeli-minta után a legjobb anyagból és divat szerint lehetőleg gyorsan teljesítettnek.

30.(19 - i.)

Haszonbérleti hirdetmény.

Antos István urnak Mező-Szűlvás és Septér, kolozsmegyei községekben fekvő, mintegy 440 kat. holdat kitevő birtoka. **1901 évi április 24-től**, 6 egymásután következő évre **kiadó** évi 4000 — azaz négyezer — korona haszonbérért s az adókért.

Az épületek rossz karban vannak, de a szükséges építkezéseket tulajdonos foganatosítani fogja.

Értekezhetni a tulajdonossal jövő hó közepéig: Kolozsvár Majális-utca 10., később: Rákos-Csaba, Pestmegye. 288. 2—6

MICHELSTÄDTER S. E. és H.
cipőgyár raktára,
◀◀ Kolozsvár, Főter 11. szám. ▶▶

Dus választék
**mindennemű
cipőkben!**
Elegáns kivitel!
Legjobb anyag!
Kizárólag saját
gyártmány!!

◀◀ **Határozott, a talpakba nyomott árak.** ▶▶
Minden évadban képes árjegyzék.
◀◀ **Minden verseny teljesen kizárva!** ▶▶
Vidéki megrendelések pontosan eszközöltenek.
Tehát:
A legelőnyösebb bevásárlási forrás!
244. 7—00.

Tisztán vagy borral élvezve kitűnő!

**Szabadalmazott
OXIGÉN-VIZ!!!**

◀◀ **Legkellemesebb üdítő-ital!** ▶▶

A természetes és mesterséges ásványvizeknek és szódaviznél felette előnyösebb és kellemesebb, cukorbetegeknek, sziv, tüdő asthma, gyomor- és vesebajoknak, legelőkelőbb orvosi szaktekintélyektől, klinikák, korodák stb. stb. által ajánlva.

Az életnek új erőt ad!!

Egy palack oxigenes savanyúviz ára házhoz szállítva	10 fillér
Egy palack oxigenes szikviz ára házhoz szállítva	12 fillér

Kapható és megrendelhető a gyáronál:

Halász J. gyógyszerész
Kolozsvár, Trenesintéri gyógyszertár. Telephon szám 164. és
Batiz J. urnál helyben, alsókereszt-utca 19a.
◀◀ **Sűrített (comprimált) Oxigén belégzésre szintén**
nevezett gyógyszertárban kapható! ▶▶
182.12—00.

◀◀ **A palackok fekvő tartandó!!!** ▶▶

Nem hull a haj, nincs többé kopasz-ember.

Szenzációt kelt a gyógyfű-kivonatam, melyet évek hosszú során át tanulmányoztam, hogy mikép lehessen meggyatolni a megkopaszodást!

EXIKÁTOR

Felfedeztem és százszoros pénzzel fizetek, ha kétszeri használat után rögtön meg nem szűnik a hajhullás, korpaképződés és mindennemű fejbőrbetegség!!

1 üveg ára 2 kor. 40 fillér.

Kapható gyógyszertárakban és mindennemű illat- és piperecikkek-kereskedésben.

Főraktár: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszertára, Király-utca 12. sz.

Erdélyi főraktár és vezérképviselőség **GÓTH GYULA**, illat- és piperecikkek nagykereskedőnél, Gyulafehérvár — Főter.

◀◀ **Vidéki megrendeléseket utánvétellel azonnal eszközöl:** ▶▶

Egyedüli készítő és széjjel-küldési raktára. **DOBÉNÁNDOR** uri, női és színházi fodrász Budapest, Nefelejts-utca 27.

Sürgőnyezim:
Bernáth gépraktár
Kolozsvár.

A m. kir. posta és távirat szállítója Erdélyben!

**Minden rendszerű
VARRÓGÉPEKET**
szabók, cipészek, üzletek, családok részére.

Ugyisint az összes elsőrangú

KERÉKPÁROKAT és azok minden egyes alkatrészeit szállítja a legmérsékeltebb áron vagy kedvező fizetési feltételek mellett.

Telefonszám: 412.
Szakszerű mechanikai műhelyemben, a javítások, emaillezések, niclelezéseket gyorsan és olcsón készítem el.

◀◀ **Kerékpár kölcsönző osztályt is tartok.** ▶▶

A zárt kerékpár iskolám nagy-utca 1. szám alatt használható reggel 5-től délután 8-ig.
Árjegyzéket kívánatra ingyen küldök. 1184. 35—3.

Ügynökök magas jutalék vagy fix fizetés mellett felvétetnek.

Ny. Magyar Mihály „Ellenzék” nyomdájában Kolozsvárt, Belközép-utca 88. sz. Telefonszám 333